MĚSÍČNÍ PLÁN ŠKOLNÍ DRUŽINY

HMATORIX A ZTRACENÝ KRYSTAL VNÍMÁNÍ

ŠKOLNÍ ROK 2026–2027

ZÁŘÍ 2026 – S HMATORIXEM DO ŠKOLY

- **Zahájení školního roku** – vítáme prvňáčky a seznamujeme děti mezi sebou. Hrajeme seznamovací hry a povídáme si o tom, co nás ve školní družině během roku čeká.
- **Seznamovací a týmové hry** – hry ve ŠD, v tělocvičně i na hřišti na podporu spolupráce, vzájemné důvěry, komunikace a poznávání nových kamarádů.
- **Naše škola** – poznáváme školu, ŠD, školní jídelnu, knihovnu a okolí školy. Seznamujeme se s pravidly společného soužití.
- **Bezpečnost a pravidla** – poučení o bezpečnosti, úrazech, řádu ŠD a bezpečném chování při různých činnostech.
- **Bezpečnost v tělocvičně a na hřišti** – učíme se bezpečně pohybovat při sportu, dodržovat pravidla her a respektovat ostatní.
- **Nastavení pravidel ve ŠD** – společně tvoříme pravidla družiny, povídáme si o jejich významu a o tom, proč je důležité je dodržovat.
- **Správné chování a hygiena** – stolování ve školní jídelně, sebeobsluha, osobní hygiena a péče o své věci.
- **Cesta do školy** – povídání o bezpečné cestě do školy a zpět, dopravní značky a bezpečné chování chodce.
- **Školní knihovna** – možnost zapůjčení knih, společné čtení a návštěva obecní knihovny.
- **Vycházka do přírody** – učíme se, jak se chovat v přírodě, hrajeme pohybové hry, stopovačku a hry rozvíjející postřeh a orientaci.
- **Sportovní odpoledne na školním hřišti** – pohybové, míčové a jednoduché atletické hry.
- **Sportovní odpoledne na dopravním hřišti** – jízda na kole a koloběžce, základní pravidla silničního provozu a jízda zručnosti.
- **Celoroční olympijský víceboj** – beseda o fair-play a soutěže v celoročním olympijském víceboji.
- **Hry rozvíjející paměť, fantazii, myšlení a postřeh** – společenské, didaktické a pohybové hry.
- **Zdravé stravování** – beseda o ovoci a zelenině, kreslíme, tvoříme a modelujeme, soutěžíme ve smyslovém poznávání.
- **Seznámení s Hmatorixem** – seznamujeme děti s kouzelnou postavou Hmatorixe a jeho příběhem. Hmatorix nás provede celým školním rokem a požádá děti o pomoc při hledání ztraceného **Krystalu vnímání**.
- **První hmatová výprava** – poznáváme předměty pouze pomocí hmatu. Rozlišujeme hladké, drsné, měkké, tvrdé, lehké a těžké materiály.
- **Hmatorixovo tajemství v lese** – při vycházce hledáme přírodniny, které by mohly být první částí ztraceného Krystalu. Pozorujeme kůru stromů, kameny, mech, klacíky a další přírodní materiály.

- **1. dílek Krystalu vnímání** – děti získávají první část Krystalu a společně ji umisťují na Hmatorixovu nástěnku.

ŘÍJEN 2026 – POZNÁVÁME SVĚT RUKAMA

- **Co přináší podzim** – vycházky do přírody, poznávání podzimní přírody, sběr přírodnin a výroba z nich.
- **Podzimní hmatová stezka** – poznáváme přírodniny pouze pomocí hmatu. Zkoušíme rozeznat list, šišku, kámen, kůru, mech nebo větvičku bez použití zraku.
- **Dopravní značky a jejich význam** – poznáváme dopravní značky, určujeme jejich význam, kreslíme a vyrábíme značky, jezdíme bezpečně na koloběžce a kole na dopravním hřišti.
- **Jsme kamarádi** – společné hry, beseda o přátelském chování, ohleduplnosti, toleranci a pomoci slabším. Kreslíme portréty kamarádů, vyprávíme o nejlepším kamarádovi a jeho dobrých vlastnostech. Čteme pohádky o přátelství.
- **Rozdíly mezi námi** – mluvíme o lidech s různými omezeními. Zkoušíme některé činnosti se zakrytým zrakem nebo omezením rukou a uvědomujeme si, jak důležitá je pomoc, trpělivost a vzájemná empatie.
- **Drakiáda** – ve skupinkách vyrábíme papírové draky a zkoušíme, zda budou létat.
- **Moje rodina a příbuzní** – vyprávíme o životě rodiny, kreslíme a malujeme, jak trávíme volný čas s rodiči, dramatické hry a rozhovory o rodinném životě.
- **Seznámení s celoročním projektem Recyklohraní** – představení projektu, seznámení s tříděním odpadu ve škole a zapojení do celorepublikové soutěže.
- **Zábavné odpoledne v lese** – pohybové a poznávací hry v přírodě: stopovačka, šifry, hry na postřeh a orientaci v prostoru.
- **Sportujeme** – jednoduché soutěže s míčem, švihadlem, skákání panáka, hry jako semafor a kouzelný les.
- **Soutěžíme v celoročním olympijském víceboji.**
- **Cvičíme jógu** – seznámení s jógou a pilates, správné dýchání, držení těla a relaxační cvičení s básničkami.
- **Hrajeme si s písmenky a slovy** – básničky, první a poslední písmeno jména, rozpoznávání slov a písmen v pohádkách.
- **Hmatorix a podzimní poklad** – hmatové hry s listy, šiškami, kaštany a dalšími podzimními přírodninami. Děti hledají indicie vedoucí k dalšímu dílku Krystalu.
- **2. dílek Krystalu vnímání** – získáváme další část Krystalu a společně ji přidáváme na nástěnku.

LISTOPAD 2026 – BAREVNÝ SVĚT PODZIMU

- **Podzimní příroda s Hmatorixem** – pozorujeme změny v přírodě, sbíráme lesní plody pro zvířátka, překonáváme přírodní překážky při vycházkách a hrabeme listí na školní zahradě.
- **Tajemství pod podzimním listím** – hmatem poznáváme listí, hlínu, šišky, větvičky a další přírodniny. Vytváříme hmatové obrazce a přírodní koláže.
- **Za zvířátky do lesa** – čteme si a vyprávíme příběhy o zvířátkách, malujeme a tvoříme je, vymýšlíme jejich příběhy a hrajeme divadlo. Povídáme si o zvířátkách v lese: čím se živí, kde bydlí a jaké zanechávají stopy.
- **Zvířecí stopy** – při vycházkách hledáme známky přítomnosti zvířat a poznáváme jejich stopy. Vytváříme otisky stop a zkoušíme je rozpoznávat.

- **Učíme se chránit životní prostředí** – povídáme si o třídění odpadu, významu recyklace a ochraně přírody. Soutěžíme v Recyklohraní.
- **Jak se správně chovat** – besedujeme o kouzelných slovech a jejich významu (děkuji, prosím, omlouvám se). Učíme se zdravit, podat ruku, požádat o něco a poděkovat. Seznamujeme se s pravidly slušného chování ve veřejných prostorách.
- **Ohleduplnost** – povídáme si o tom, jak být šetrní k přírodě, zvířatům, věcem i lidem kolem nás. Hledáme příklady, kdy můžeme druhým pomoci.
- **Hrajeme si na povolání** – hrajeme si na prodavače, kadeřnici, číšníky, lékaře a další profese. Kreslíme, čím chceme být, a učíme se respektovat práci druhých.
- **Sportujeme** – soutěžíme ve skoku přes švihadlo, tancujeme na hudbu, hrajeme míčové hry, cvičíme jógu a pilates.
- **Vyrábíme výrobky na vánoční jarmark.**
- **Hmatorixovo listové tajemství** – hmatové poznávání různých druhů listí, přírodnin a materiálů. Děti hledají podle hmatu předměty ukryté pod podzimním listím.
- **3. dílek Krystalu vnímání** – další část Krystalu získáváme při podzimní výpravě.

PROSINEC 2026 – ČAROVNÝ ČAS VÁNOC

- **Kouzelný čas Vánoc** – pozorování a vnímání sváteční atmosféry všemi smysly, čtení vánočních příběhů a pohádek, zpívání a poslech koled; výroba vánočních ozdob, dárků a přání; pečení perníčků; zdobení vánočního stromu a stromků v lese pro zvířátka.
- **My se čertů nebojíme** – výroba masek, příprava na čertovský karneval pro obec, rodinu a přátele.
- **Vánoční tvoření rukama** – vyrábíme ozdoby, přání a drobné dárky. Zkoušíme různé materiály a techniky a uvědomujeme si, co všechno dokážeme vytvořit vlastníma rukama.
- **Hmatové vánoční hádanky** – poznáváme vánoční předměty pouze pomocí hmatu.
- **Sportujeme a hrajeme si venku** – soutěžíme ve sněhových hrách, závodíme na sněhu, bobujeme a stavíme ze sněhu.
- **Péče o přírodu v zimě** – krmíme ptáčky, pozorujeme stopy zvířat ve sněhu a povídáme si o zvířátkách v zimě.
- **Obchod** – hry na prodávající a kupující s využitím kouzelných slovíček.
- **Vánoční jarmark ve škole.**
- **Jak předcházet úrazům a nemocem** – beseda o bezpečnosti při zimních sportech.
- **Hmatorixovo ledové tajemství** – poznáváme vlastnosti sněhu a ledu, porovnáváme jejich povrch, teplotu a skupenství. Pozorujeme, co se děje se sněhem a ledem v teple.
- **4. dílek Krystalu vnímání** – získáváme další část Krystalu. Pokud skutečný led nebo sníh není možné uchovat, zachytíme Hmatorixův poklad fotografií.

LEDEN 2027 – ZIMNÍ RADOVÁNKY

- **Můj kamarád kniha** – nosíme si oblíbené knihy, povídáme si o nich, předčítáme si a tvoříme záložky.
- **České pohádky** – čteme, vyprávíme a řešíme jednoduché úkoly a hádanky z pohádek.
- **Zimní radovánky venku** – stavíme ze sněhu, krmíme zvířátka a ptáčky a pozorujeme zimní přírodu.
- **Tajemství zvířecích stop** – hledáme ve sněhu stopy zvířat, porovnáváme jejich velikost a tvar a zkoušíme určit, kterému zvířeti patří.

- **Jak jde čas** – učíme se měřit čas, poznáváme měsíce a dny, vyrábíme hodiny a čteme pohádku *O dvanácti měsíčkách*.
- **Co všechno stihneme během dne** – povídáme si o denním režimu, rozlišujeme povinnosti a zábavu a učíme se plánovat den.
- **Hudba a pohyb** – zpíváme, posloucháme písně, vytleskáváme rytmus, tancujeme a hrajeme hudebně-pohybové hry.
- **Zimní sportování** – učíme se základům běhu na lyžích, bobujeme a sáňkujeme poblíž školy.
- **Kurz lyžování** – odpolední kurz lyžování a snowboardingu se Ski-Baronem v Dolním Dvoře
- **Soutěže a kvízy** – poznáváme zimní sporty a soutěžíme v zábavných kvízech.
- **Hmatorixova stopa ve sněhu** – hledáme cestu podle otisků a stop, plníme hmatové a pohybové úkoly a společně pátráme po dalším dílku Krystalu.
- **5. dílek Krystalu vnímání** – získáváme při zimní výpravě.

ÚNOR 2027 – ŽIJEME ZDRAVĚ

- **Zdravý životní styl** – povídáme si o hygieně, správném stolování a péči o zdraví.
- **Tělo a jeho funkce** – poznáváme lidské tělo, jeho části a základní funkce. Povídáme si o tom, jak nám naše ruce pomáhají při každodenních činnostech.
- **Kouzlo lidských rukou** – zkoušíme, co všechno dokážeme rukama vytvořit, poznat, uchopit a vyjádřit. Povídáme si o tom, jak důležitý je hmat pro poznávání okolního světa.
- **Zdravá výživa** – připravujeme ovoce a zeleninu, třídíme jídla na zdravá a méně zdravá a soutěžíme ve smyslovém poznávání.
- **Hra na lékaře** – učíme se jednoduchou první pomoc a péči při zranění.
- **Pohyb a sport** – cvičení, hry, tance a zimní radovánky (lyžování, bobování, stavby ze sněhu).
- **Tvoření** – přáníčka ke sv. Valentýnu a zimní výtvarné techniky.
- **Čtení a hry s hádankami** – čteme s obrázky, řešíme hádanky a vymýšlíme rýmy.
- **Recyklohraní** – soutěž zaměřená na recyklaci a ochranu přírody.
- **Hmatové hry** – poznáváme předměty ukryté v sáčku nebo krabici pouze pomocí hmatu. Hrajeme hry ve dvojicích, při kterých si navzájem pomáháme.
- **6. dílek Krystalu vnímání** – děti společně vytvoří hmatový otisk nebo reliéf jako další část Krystalu.

BŘEZEN 2027 – JARO PŘICHÁZÍ

- **Příroda se probouzí** – čteme pohádky o jaru a povídáme si o symbolech jara.
- **Procházky do přírody** – všímáme si změn v přírodě, objevujeme a poznáváme okolí. Pozorujeme jarní květiny, stromy a první známky probouzející se přírody.
- **Besedy o přírodě** – využíváme obrázky ptáků a květin, encyklopedie a internet. Soutěžíme v přírodovědných kvízech.
- **Poznávej a chraň** – společně čteme a povídáme si o ochraně přírody. Rozlišujeme aktivity a chování, které přírodě prospívají nebo škodí.
- **Receptář prima nápadů** – besedujeme o zdravém stravování. Vymýšlíme vyvážený jídelníček, připravujeme jednoduché zdravé pokrmy a vaříme bylinkový čaj.
- **Pěstování rostlin** – sledujeme klíčení semínek, vysvětlujeme, co rostlina potřebuje k růstu, a učíme se o ni starat.

- **Hmatorixovo jarní tajemství** – zkoumáme půdu, semínka, kořínky a první rostlinky. Poznáváme různé materiály rukama a sledujeme, jak se příroda probouzí.
- **Sportujeme** – hrajeme hry na školním hřišti, jarní pohybové hry, skákání přes gumu a panáka, přes švihadlo, podbíhání lana, relaxační cvičení a míčové hry.
- **Olympijský víceboj** – soutěžíme v disciplínách celoročního olympijského víceboje.
- **Hrajeme si s čísly** – zábavné hry na procvičování počítání.
- **Hody, hody, doprovody** – seznamujeme se s lidovými tradicemi a zvyky. Povídáme si o místních zvycích spojených s jarem, malujeme kraslice a vyrábíme velikonoční dekorace.
- **Velikonoční hmatové tvoření** – pracujeme s různými materiály, poznáváme jejich vlastnosti a vytváříme velikonoční dekorace.
- **7. dílek Krystalu vnímání** – Hmatorix získává část Krystalu spojenou s probouzející se přírodou. Skutečný vyklíčený klíček můžeme zachytit fotografií.

DUBEN 2027 – UKLIĎME SI SVĚT

- **Jarní úklid** – staráme se o školní zahradu, hrabeme listí a uklízíme okolí školy.
- **Jarní tvořivá dílna** – malujeme a tvoříme jarní dekorace a zdobíme družinu.
- **Příroda léčí** – besedujeme o bylinkách, jejich využití a tradičních způsobech použití. Pozorujeme bylinky v knížkách a sami je pěstujeme.
- **Poznáváme svět: Chceme čistou Zemi** – Den Země. Povídáme si o tom, proč je důležité chránit přírodu, co ji ohrožuje a jak můžeme životní prostředí chránit. Společně uklízíme okolí školy.
- **Třídění a recyklace** – připomínáme si, jak třídit a zpracovávat papír, sklo a plasty. Soutěžíme v celorepublikové soutěži Recyklohraní.
- **Čarodějnice** – seznamujeme se s lidovým zvykem „Pálení čarodějnic“. Hledáme informace z historie a vyrábíme čarodějnické a kouzelnické klobouky a další pomůcky.
- **Sportovní čarodějnické hry** – soutěžíme a hrajeme zábavné pohybové hry spojené s tématem čarodějnic.
- **Hmatorixův poklad Země** – hmatem poznáváme hlínu, písek, kameny, dřevo, trávu a další přírodní materiály. Vytváříme přírodní hmatovou stezku.
- **8. dílek Krystalu vnímání** – další část Krystalu získáváme při jarní výpravě do přírody.

KVĚTEN 2027 – JARO DĚLÁ POKUSY

- **Srdíčko pro maminku – Den matek** – diskutujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky. Kreslíme, co pro nás doma dělají, a vyrábíme dárky pro maminky a babičky.
- **V restauraci a u stolu** – připomínáme si pravidla slušného chování v restauraci a u stolu. Cvičíme správné stolování a dramatizujeme scénky.
- **Květen plný včel** – při vycházkách pozorujeme změny v přírodě a rozkvetlé stromy. Vyprávíme si a čteme o včelách, jejich významu pro přírodu a pro nás.
- **Z pohádky do pohádky** – hry, kvízy, soutěže, zpívání a tvoření; společná cesta za pokladem.
- **Bezpečně na kole – dopravní značky** – besedujeme o bezpečné jízdě na kole a významu dopravních značek. Soutěžíme v kvízech z dopravní výchovy, tvoříme dopravní značky a procvičujeme jízdu zručnosti.

- **Sportujeme** – družinový turnaj v míčových hrách a atletických disciplínách.
- **Hmatorixovy tajemné sáčky** – poznáváme různé předměty pouze hmatem. Hrajeme hmatové hádanky a plníme úkoly ve dvojicích a skupinách.
- **Cesta za pokladem s Hmatorixem** – stopovačka po okolí, orientace v prostoru, překážkový běh, hry na zapamatování, šifrování, luštění a hmatové úkoly.
- **9. dílek Krystalu vnímání** – poslední předzávěrečná část Krystalu je ukryta během Hmatorixovy výpravy.

ČERVEN 2027 – HMATORIXOVA VELKÁ VÝPRAVA

- **Lidé na planetě Zemi** – prohlížíme si encyklopedie a poznáváme, jak žijí lidé v různých koutech světa. Studujeme jiné kultury, hledáme informace a shromažďujeme obrázky a články o jednotlivých státech.
- **Soutěžíme v zeměpisných znalostech** – zeměpisný kvíz pro zábavu a procvičení znalostí.
- **Cestovní abeceda** – soutěžíme, kdo zná více slov začínajících na určité písmeno.
- **Všude žijí děti** – besedujeme o tom, jak žijí děti v jiných zemích, jak se učí, co jedí a jak si hrají.
- **Den dětí** – zábavné odpoledne plné netradičních sportovních her, orientace podle mapy, šifrování a stopovačka.
- **Zahradní slavnost** – nacvičujeme vystoupení, tančíme a hrajeme divadlo.
- **Tvoříme a malujeme venku** – malujeme na kamínky, stavíme domečky a jiné stavby z přírodnin.
- **Zdravý šéfkuchař** – společně připravujeme jednoduché, zdravé a chutné pokrmy z ovoce, zeleniny a dalších potravin.
- **Bezpečnost o prázdninách** – besedujeme o správném chování na ulici, v dopravních prostředcích a při různých letních aktivitách. Učíme se předcházet rizikům při koupání, jízdě na kole a pobytu na sluníčku.
- **První pomoc** – učíme se zásadám první pomoci, jak přivolat dospělého a jak reagovat při úrazu. Seznamujeme se s obsahem příruční lékárničky a hrajeme si na záchranáře.
- **Velká Hmatorixova výprava** – závěrečná dobrodružná cesta za posledním dílkem Krystalu. Děti plní týmové, pohybové, hmatové, orientační a logické úkoly, hledají indicie a spolupracují.
- **10. dílek Krystalu vnímání** – získáváme poslední část Krystalu.
- **Sestavujeme Krystal vnímání** – společně přidáváme poslední dílek a dokončujeme celý Krystal na nástěnce.
- **Co jsme během roku dokázali** – povídáme si o dobrodružstvích s Hmatorixem, o tom, co jsme se naučili, co se nám podařilo a jak jsme si během roku pomáhali.
- **Vyhodnocení projektů a soutěží** – celorepublikový projekt Recyklohraní, olympijský víceboj a celoroční družinová hra **„Hmatorix a ztracený Krystal vnímání“**.

DLOUHODOBÉ A PRŮBĚŽNÉ ČINNOSTI ŠD

1. Hmatorix a ztracený Krystal vnímání – celoroční zážitková hra

- Celoroční zážitková hra provázející děti školním rokem prostřednictvím kouzelné postavy Hmatorixe. Děti postupně poznávají svět prostřednictvím hmatu, plní hmatové, pohybové, tvořivé, poznávací a týmové úkoly a společně hledají **10 částí ztraceného Krystalu vnímání**, které postupně vytvářejí na nástěnce.
- Hra podporuje především **smyslové vnímání, spolupráci, kamarádství, vzájemnou pomoc, ohleduplnost, komunikaci, kreativitu, samostatnost, vytrvalost a schopnost řešit různé situace**.
- Součástí hry jsou průběžné výpravy, hmatové hry a experimenty, hledání indicií, práce s přírodními materiály, týmové úkoly a další aktivity podle aktuálního tématu a ročního období.
- **Hmatorixova pošta** – průběžné zprávy, hádanky, úkoly a indicie od Hmatorixe podle aktuálního dění a průběhu celoroční hry.
- **Hmatorix a ztracený Krystal vnímání jsou realizovány průběžně během celého školního roku.**

2. Obchodní městečko – dlouhodobá zážitková hra

- Spontánně vzniklá a průběžně rozvíjená zážitková hra, ve které děti vytvářejí vlastní herní městečko s pozemky, podniky, službami a herní ekonomikou. Hra podporuje především **finanční a ekonomickou gramotnost, podnikavost, matematické myšlení, komunikaci, spolupráci, kreativitu, samostatné rozhodování, vyjednávání, řešení problémových situací a reflexi vlastních zkušeností**.
- Hra vychází z iniciativy dětí a její pravidla a obsah se dále přirozeně rozvíjejí podle jejich nápadů. Starší děti předávají principy hry mladším spolužákům.
- **Obchodní městečko je realizováno průběžně během školního roku dle aktuálního zájmu a potřeb dětí.**

3. Olympijský víceboj

- Průběžné pohybové aktivity a plnění jednotlivých disciplín Olympijského víceboje během školního roku. Podpora pravidelného pohybu, rozvoj pohybových schopností a dovedností, vytrvalosti, obratnosti a rychlosti a motivace dětí k pohybu.

4. Recyklohraní

- Průběžné zapojení školní družiny do programu Recyklohraní. Plnění tematických úkolů a realizace aktivit zaměřených na **třídění odpadu, recyklaci, ochranu životního prostředí a odpovědné nakládání s odpady**.